

Talousarvion suunnittelukehys vuodelle 2027

Hallitus 13.05.2026 § 52

86/02.02.00/2026

Valmistelija Hallinto- ja talousjohtaja Tervala Anu

Talousarvion suunnittelukehystä on valmisteltu voimassa olevan tuottavuusohjelman periaatteiden mukaisesti. Hinnankorotuspainetta aiheuttavat alkuvuoden toteutuman perusteella kysynnän väheneminen, ostohintojen nousu, sekä talouden rakenteelliset syyt (vuosikate ei kata poistoja).

ISLABin toimintakulujen kehitys on ollut viime vuosina hyvin matala verrattuna terveydenhuollon yleiseen kustannuskehitykseen, ja yhtymässä onkin toteutettu erittäin merkittäviä rakenteellisia muutoksia. Yhtymän kokonaismenot ovat vuoden 2026 ensimmäisen kvartaalin perusteella laskusuunnassa jo kolmatta vuotta.

ISLABin velvollisuutena on varmistaa palvelujen saatavuus, sujuvuus ja laatu jokaisena hetkenä, joten kustannukset eivät jouta vastaavassa suhteessa tuotannon alenemisen kanssa. Häiriöt laboratoriopalvelujen saatavuudessa, sujuvuudessa tai laadussa aiheuttaisivat hyvin nopeasti suurta toiminnallista haittaa ja kustannuksia hyvinvointialueiden terveyspalveluille.

Myyntituottojen tuloarvioita on vuodelle 2027 on hahmoteltu viranhaltijavalmistelussa siten, että laboratoriopalveluiden kysyntä putoaa edelleen vähintään 1 % verrattuna v. 2026 ennustettuun toteutumaan. Inflaatiotason ennustetaan Suomessa vuosina 2026 ja 2027 olevan n. 1,9 ja 2,0 %.

Palvelujen turvaamiseksi myös hinnaston tarkastelu on välttämätöntä, kuitenkin niin, että ISLABin oman tuotannon

analytiikan hinnoittelumuutosten kokonaisvaikutus on enintään vuodelle 2027 vahvistettavan hyvinvointialueiden hintaindeksin mukainen. Kevään 2026 ennusteen mukainen hyvinvointialueindeksi on 2,63 prosenttia. ISLAB pyrkii omilla sopeutustoimillaan maltillisempaan hintamuutokseen vuodelle 2027. Hallitukselle ja sen jälkeen omistajakokoukselle toimitettavat tarkemmat skenaariot vuoden 2027 hinnoittelusta, jossa ISLABin sopeutustoimet on huomioitu, toimitetaan hallitukselle ennen kokousta.

Omistajakokouksessa 21.5.2025 toteutettavaksi sovitun hinnoittelu-uudistuksen toinen vaihe toteutetaan sovitun mukaisesti vuoden 2027 talousarviossa. Hinnoittelumuutoshanke on monivuotinen rakenteellinen korjaus, jolla vastataan uuden kustannuslaskennan osoittamiin vinoumiin hinnastossa. Suurivolyymisten automaatiotutkimusten hinnat ovat olleet kustannuksiin nähden liian korkeat, kun taas erikoisanalytiikka on ollut alihinnoiteltua. Näiden hinnoittelumuutosten vaikutukset sisältyvät em. enintään hyvinvointialueindeksin mukaiseen korotukseen.

Näytteenottomaksujen esitetään edelleen määräytyvän todellisten kustannusten mukaan. Tutkimuksen ja opetuksen rahoitusta esitetään edelleen pidettäväksi erillään analytiikan hinnoittelusta.

Esittelijä Toimitusjohtaja Felin Elina

Päätösehdotus

Hallitus keskustelee omistajakokoukselle esitettävästä hinnoitteluskenaariosta (toimitetaan ennen kokousta).

Hyvinvointiyhtymän hallitus päättää esittää omistajakokoukselle seuraavia yleislinjauksia vuoden 2027 talousarvion suunnitteluun:

- Laboratoriotuotannon kysynnän arvioidaan vähenevän vuoden 2026 ennusteesta vielä noin 1 %.
- Oman tuotannon analytiikan hintatarkistusten vaikutus voi olla korkeintaan vuodelle 2027 vahvistettavan hyvinvointialueindeksin

verran (kevään 2026 ennusteen mukainen hyvinvointialueindeksi on 2,63 prosenttia). ISLAB pyrkii omilla sopeutustoimillaan maltillisempaan hintamuutokseen vuodelle 2027.

Omistajakokoukselle toimitetaan tarkemmat skenaariot vuoden 2027 hinnoittelusta, jossa ISLABin sopeutustoimet on huomioitu.

- Näytteenottomaksut tarkistetaan todellisten kustannusten mukaan. Myös tutkimuksen ja opetuksen rahoitus pidetään erillään analytiikan hinnoittelusta.
- Alihankintatutkimusten ja verituotteiden hinnat määräytyvät ISLABin ostohinnan mukaan lisättynä käsittelymaksulla.
- ISLABin oman tuotannon hinnoittelu-uudistuksen toinen vaihe toteutetaan, ja muutokset sisällytetään koko tulokertymän enimmäiskorotukseen
- Näillä toimilla edistetään tuottavuusohjelman tavoitetta saada vuosikate taloussuunnitelmakaudella kattamaan poistot. Tämä on tärkeää, jotta yhtymän maksuvalmius varmistetaan senkin jälkeen, kun nykyiset investointivaraukset on käytetty.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.